

אליעזר בן יהודה

חומרים:

- סיפור חייו של אב"י (נספח)
- ספר גדול מפוליגל או קרטון, על הכריכה כותבים: מילון בן יהודה
- 2 לוחות גדולים עם 2 בתים מתוך השיר על אליעזר בן יהודה. במקום המילים הקשות כתובים הפירושים. על יד כל מילה מדביקים סקוץ' (נספח)
- 2 סטים של כרטיסיות עם מילות השיר המקוריות וסקוץ' מאחורי כל כרטיסיה. (נספח)

מהלך הפעילות:

מספרים את סיפור חייו של אב"י מתוך "המילון". משמיעים את השיר ומתחילים לשחק...
תולים על הקיר את הלוחות.
מחלקים את הקבוצה ל-2 קבוצות מתחרות.
מטרת כל קבוצה היא להשלים את מילות השיר המקוריות, להצמיד מעל כל פירוש את המילה המקורית.
מנצחת - הקבוצה שסיימה ראשונה והתאימה את כל המילים במדויק.

נספח:

סיפור חייו של אב"י:

"נולדתי בליטא רוסיה בשנת 1858 בשם אליעזר פרלמן לבית יהודי חסידי.

בגיל חמש נפתר אבי ואימי שלחה אותי ללמוד ב"חדר" ואח"כ עברתי ללמוד בישיבה. שם פגשתי לראשונה בספר דקדוק של השפה העברית ונשבעתי בקסמיה.

בגיל 20 נסעתי לפריס ללמוד רפואה אך לדאבוני לאחר שלוש שנים הפסקתי את לימודי בשל מחלת השחפת. מיד כשהחלמתי ובעודי בן 23 עליתי לארץ ישראל ונשאתי לאישה את דבורה וביחד הקמנו את הבית העברי הראשון שדובר עברית כשפה יומיומית. בני היקר בן ציון היה התינוק בעברי הראשון שעברית הייתה שפת אמו.

בתחילה עבדתי בעיתון העברי "חבצלת" וכתבתי במוסף שנקרא "מבשרת ציון". וכן עבדתי כמורה בביה"ס של כי"ח בירושלים. ב-1885 התחלתי להוציא ולערוך את העיתון השבועי "הצבי". מטרתו הייתה לנסות להחיות את הלשון העברית כשפת דיבור לאחר שבמשך דורות הייתה שמורה בכתב ושימשה בעיקר לתפילה וללימוד תורה אך לא דוברת כשפת היום יום.

לאחר מות אשתי היקרה דבורה ממחלת השחפת נישאתי לאחותה - חמדה בן יהודה, שהייתה עיתונאית וסופרת בזכות עצמה והיא שחזקה בי את היחס לשפה ולמסורת העברית. המשכתי לעבוד ביתר שאת. למצוא מילים חדשות שלא היו בשפה העברית כמו: עגבנייה עיתון גלידה ומנגינה. ולהפוך אותה לשפה צעירה שמדברים אותה, בבית, בגן, בבית הספר וברחובות העיר. נלחמתי שעברית תהיה שפת הלימוד, השפה אותה יקראו בעיתון ואותה ישמעו בכל פינה אשר תלכו.

בשנת 1890 ייסדתי את "ועד הלשון העברית" (שברבות הימים הפך לאקדמיה ללשון העברית) יחד עם דוד ילין וכיהן כיו"ר הועד עד לסוף ימיו.

אליעזר בן יהודה נפטר בדצמבר 1922 ונקבר בהר הזיתים בירושלים. על שמו נקרא הישוב אבן יהודה
בשרון הצפוני ורחובות מרכזיים בירושלים ובתל-אביב."

מחידושי הלשון של אב"י

סיכה	רכבת	תזמורת
אדיב	זהות	הצהרה
אדמת	גרב	עיתון
אופן	חביתה	זים
כובע	ורד	מברק
זב	חייזק	אפנה
מנגינה	חממה	משרד
בובה	ממחטה	אבץ
בוב	מברשת	צלחת
מכונית	מגהץ	עיפרון
גלידה	נאם	משטרה
הגירה	מדרכה	מעטפה
כדור	מסרק	קטר

לוח השיר: (יש להכין X 2)

כמו הרואים את העתיד הקנאים לשם
הוא קינא לפועל ולתואר ולשם .
ובשעון המורה על השעה 12, התמונה של עשית בחלוננו ,
היה רושם במילוננו שפע, המון
מילים יפות, מילים עפות ,
מתגלגלות מן הלשון .
אליעזר, מתי תשכב לישון
הן הגובה שלך כמעט נמכה מאוד
והעברית אשר חיכתה אלפיים
היא תחכה לך עד עלות הבוקר .

אליעזר בן יהודה
יהודי מצחיק
מילים מילים, מילים מילים
הוא המציא ממוחו העובד במרץ .

אם ישנה העברית אלפיים, נו אז מה ,
הבה נעיר אותה ונמציא את הביצוע רעיון חדש ,
את המגהץ, את הפצצה, את הריהוט
בקצה נוצה בכתב ברור .
כתב תמונה של כרובית, כתב תמונה של גלידה ,
כתב את כל, את כל מילון בן יהודה .
ועוד הוסיף מילים להמציא
ונוצתו המהירה לא נחה
והשפה גדלה
השתנתה
את מראה דמותה בבוא השחר .

תילי תילים	עששית	חצות	הנביאים
בוא השחר	תמתין	אפיים שחה	קומתך
נמה	קודח	בדה	מבדח
כרובית	רהוט	יוזמה	נעירנה
	ולא הכירה את מראה דמותה	לברוא	גלידה

תמונות ללוחות:

